

Právo elektronických komunikací

Právo elektronických komunikací

Historie

Ačkoli se samotný pojem začal vyvíjet už v dobách vzniku prvního telegrafu, samotné označení práva elektronických komunikací se začalo používat až od roku 2005, předchozím označením bylo právo telekomunikační. Zákon č. 151/1949 Sb., o Československé státní poště přinesl s účinností od 1. července 1949 zásadní změnu do telekomunikačního práva, jelikož dnem účinnosti tohoto zákona nabyl stát vlastnictví k telegrafním a telefonním zařízením připojeným na poštovní telekomunikační síť. Za zmínku stojí také, že v tomto zákoně zákonodárce poprvé použil pojem „telekomunikace“. V pozdějších dobách zákon o telekomunikacích zvýšil dohled a dozor státu v oblasti telekomunikací. Jak dále uvádí důvodová zpráva k návrhu zákona č. 72/1950 Sb., „Telekomunikační zařízení slouží účinně společnosti spějící k socialismu. Umožňují zvyšování produktivity práce a zvyšují životní úroveň pracujících.“, současně se však radioelektrická zařízení mohou též stát „nebezpečnou zbraní v rukou nepřátel lidu a jeho lidově demokratického státu, v rukou třídního nepřítele. Je proto třeba, aby telekomunikační zařízení byla v rukou státu, po případě aby jejich zřizování a provozování bylo státem řízeno.“. Po předpisech telegrafních tak následovaly normy telekomunikační, které teprve počátkem 21. století nahradila právní úprava elektronických komunikací.

Aktuální úprava elektronických komunikací

Základem aktuální právní úpravy elektronických komunikací stále zůstává původní předpisový rámec pro elektronické komunikace z roku 2002, který inicioval vznik základní právní normy práva elektronických komunikací na národní úrovni – zákona o elektronických komunikacích. Předpisový rámec tvořila rámcová směrnice doplněná čtyřmi zvláštními směrnicemi.

1. **Rámcová směrnice** (2002/21/ES): si kladla jako svůj cíl vytvoření harmonizovaného rámce regulace sítí a služeb elektronických komunikací, přiřazených zařízení a doplňkových služeb, vymezovala též definice pojmů, na které ostatní směrnice předpisového rámce odkazovaly, a

stanovila základní úkoly národních regulačních orgánů

2. **Autorizační směrnice** (2002/20/ES) byla přijata s cílem harmonizovat a zjednodušit pravidla a podmínky pro udělování oprávnění v členských státech a tím vytvořit vnitřní trh v oblasti sítí a služeb elektronických komunikací. Mezi takovéto podmínky patřila např. práva na užívání rádiových frekvencí a čísel.

3. **Přístupová směrnice** (2002/19/ES) stanovila základy regulace přístupu k sítím elektronických komunikací a přiřazeným prostředkům a jejich vzájemného propojení, jejím cílem bylo dosažení trvalé hospodářské soutěže, interoperability služeb a prospěchu zákazníka.

4. **Směrnice o univerzální službě** (2002/22/ES) vymezila práva koncových uživatelů (vč. náležitostí smlouvy, informačních služeb, přenositelnosti čísel apod.) a stanovila jim odpovídající povinnosti podnikatelů zajišťujících sítě a poskytujících služby elektronických komunikací.

5. **Směrnice o soukromí a elektronických komunikacích** (2002/58/ES) navazovala na směrnici 95/46/ES a specificky pro oblast elektronických komunikací upravila zásady ochrany soukromí a osobních údajů.

K první dílčí změně předpisového rámce – úpravě směrnice o soukromí a elektronických komunikacích – došlo 15. března 2006 přijetím směrnice 2006/24/EES označované jako Data retention směrnice. Předmětem úpravy Data retention směrnice bylo založení povinnosti podnikatelů v sektoru elektronických komunikací uchovávat provozní a lokalizační údaje účastníků a uživatelů po dobu minimálně šesti měsíců pro účely jejich možného vyžádání orgány k tomu oprávněnými dle národních právních řádů. Kromě uvedených dílčích změn byl předpisový rámec, zejména s ohledem na technologický vývoj, několikrát novelizován, poprvé již po sedmi letech od svého schválení.

Regulace komunikačních činností

Regulaci pak zákon o elektronických komunikacích obecně vymezuje jako usměrňování činností a vztahů. Regulační činnosti dle něj zahrnují vydávání rozhodnutí, opatření obecné povahy a stanovisek a účelem takto vymezených činností je:

1. dosažení a udržení konkurenčního prostředí,
2. ochrana trhu elektronických komunikací,
3. ochrana uživatelů služeb elektronických komunikací.

Rámcová směrnice vymezuje také požadavky na vnitrostátní regulační orgány. Obecně směrnice zdůrazňuje požadavek technologicky neutrální regulace, vyhýbající se ukládání, či zvýhodňování použití konkrétního druhu technologie, leda by pro takovýto postup existovala odůvodněná potřeba (např. zvýšení účinnosti využití spektra). Přidělování rádiových frekvencí by však, obdobně jako přidělování národních číslovacích zdrojů, mělo být vždy založeno na objektivních, průhledných a

nediskriminačních kritériích.

Regulační orgány vnitrostátní:

1. Český telekomunikační úřad (ČTÚ)
2. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS)

Regulační orgány EU:

1. Evropská komise
2. BEREC (The Body of European Regulators for Electronic Communications)

Práva a povinnosti podnikatelů, účastníků a uživatelů, ochrana spotřebitele

Rozsáhlou část úpravy práva elektronických komunikací, tedy i rozsáhlou část zákona o elektronických komunikacích, tvoří úprava práv účastníků a uživatelů a jim odpovídajících povinností podnikatelů, jakož i některých dalších povinností uložených podnikatelům. V praxi však řada povinností uložených poskytovatelům služeb ochraňuje nejen spotřebitele, ale jakéhokoli účastníka (resp. v některých případech též uživatele). Zákon o elektronických komunikacích vymezuje v Hlavě VII. přestupky, kterých se může dopustit jak právnická nebo podnikající fyzická osoba (v některých případech pouze subjekt se specifickým postavením – poskytovatel univerzální služby, podnik s významnou tržní silou apod.), tak rovněž nepodnikající fyzická osoba porušením povinností v zákoně stanovených. Přestupky projednává ČTÚ.

Ochrana údajů, bezpečnost sítí a služeb

Zákon o elektronických komunikacích věnuje zvýšenou pozornost otázkám bezpečnosti sítí a služeb elektronických komunikací a také zajištění důvěrnosti komunikací a ochraně osobních údajů, vč. údajů provozních a lokalizačních. Kromě obecné povinnosti zajišťovat bezpečnost a integritu své sítě a bezpečnost poskytovaných služeb ukládá zákon o elektronických komunikacích v zájmu zajištění bezpečnosti a integrity veřejných komunikačních sítí a bezpečnosti služeb elektronických komunikací podnikatelům zajišťujícím veřejnou komunikační síť a obdobně též poskytovatelům veřejně dostupných služeb elektronických komunikací také některé specifické povinnosti. Povinnosti poskytovatelů služeb vyplývající ze zákona o elektronických komunikacích zahrnují zejména:

1. zpracování vnitřního technicko-organizačního předpisu pro zajištění ochrany údajů a důvěrnosti komunikací,

2. informování dotčených účastníků o specifickém riziku porušení bezpečnosti sítě ve vztahu k ochraně údajů,
 3. vytvoření vnitřních postupů pro vyřizování žádostí o přístup k osobním údajům uživatelů,
 4. oznámení případů porušení ochrany osobních údajů ÚOOÚ a v případě závažnějšího porušení, naplňujícího kritéria stanovená zákonem, též oznámení těchto případů dotčené fyzické osobě.
-

Revision #1

Created 2025-05-28 13:08:31 UTC by Magdalena Dobešová

Updated 2025-05-28 13:15:29 UTC by Magdalena Dobešová